Decàleg del bon examinand del C2

1. No separis el subjecte del verb amb coma[1].
En Calixt i l'Ermessenda, es divorcien. ✓- *En Calixt i l'Ermessenda es divorcien.*

2. No utilitzis el gerundi amb valor de posterioritat[2].
Va caure baixant de l'autobús trencant-se una cama. ✓- *Va caure baixant de l'autobús i es va trencar una cama.*

3. No utilitzis l'estructura preposició + que (àton) ni posis la preposició a al complement directe[3].
Ja és hora de que siguis més independent... ✓- *Ja és hora que siguis més independent...*
Va veure a la seva amiga. ✓- *Va veure la seva amiga.*

4. No confonguis les especificatives amb les explicatives.
La Carme que va venir ahir m'ho va explicar tot. ✓- *La Carme, que va venir ahir, m'ho va explicar tot. (explicativa)*
Els homes, que no estimaven les dones... ✓ *Els homes que no estimaven les dones... (especificativa)*

5. No construeixis frases en veu passiva[4].
El lladre va ser detingut per la policia. ✓- *La policia va detenir el lladre.*

6. Evita les nominalitzacions.
Els bombers van fer una intervenció. / Els bombers van realitzar una intervenció. ✓- *Els bombers van intervenir.*

7. Evita abusar de mots gaire genèrics (cosa, tema, qüestió, fer, realitzar...)[5]
La humilitat i la discreció són bones coses. ✓- *La humilitat i la discreció són bones virtuts.*
El canvi climàtic és una cosa / un tema que ens preocupa a tots.
✓- *El canvi climàtic és un problema que ens preocupa a tots.*

8. Posa **sempre** un títol.
En qualsevol cas, tingues sempre present tots els constituents de cada tipologia textual.

9. Separa els complements dislocats amb coma.
*Va prendre la decisió **amb tota la calma del món.*** ✓- *Amb tota la calma del món, va prendre la decisió.*

10. No abusis del possessiu.
El meu cotxe s'ha espatllat. ✓- *El cotxe se m'ha espatllat.*
Des de la seva aparició, les xarxes socials... ✓- *Des que van aparèixer, les xarxes socials...*

ATENCIÓ!

[1] Ni, en general, cap altre constituent oracional en una frase ordenada de manera neutra.

[2] El gerundi només és correcte quan expressa una acció simultània o immediatament anterior a la que expressa el verb principal. I recorda que el fet que "molta gent" el faci servir no vol dir que sigui correcte.

[3] Tingues en compte que en alguns casos (pronoms tònics o ambigüitat) sí que en porta. Consulta'ls a l'Optimot.

[4] Per impersonalitzar un text, sí que et pots permetre la passiva pronominal, però utilitza-la amb mesura. Consulta-ho a l'Optimot.

[5] No són paraules incorrectes, es poden fer servir, però sovint es poden substituir per una de més concreta.

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Usos dels pronoms febles

- ✔ Solen representar algun element esmentat anteriorment o sobreentès.
- ✔ Estalvien repeticions.
- ✔ Sovint s'utilitzen de manera diferent si la situació és formal o col·loquial.

Aquest recull ha estat elaborat a partir de les fitxes de l'Optimot sobre la nova gramàtica per l'alumnat del curs de nivell superior (C2) de l'any acadèmic 2018-2019.

ATENCIÓ!

Cal evitar ometre pronoms febles, combinar-los inadequadament o inventar-se'n:

• Havíem d'anar a la platja, però al final ~~*no anirem*~~. no **hi** anirem.

• Volia aquell vestit, però a la botiga ja ~~*no havia cap*~~. ja no **n'hi** havia cap.

• Encara queda cafè, ~~*vols*~~? **en** vols?

• El que ha sobrat de sopar, ~~*s'ho donaré al gos*~~. **ho** / **li ho** / **l'hi** donaré al gos.

• Estava tan cansada, que ~~*em vaig anar*~~. **me'n** vaig anar.

• Em costa llevar-me d'hora, perquè ~~*no estic acostumat*~~. no **hi** estic acostumat.

• He de ~~*dir-lis que no*~~ **dir-los** / **di'ls-hi** que no.

Ús formal

Formes més habituals en **llengua escrita**.

Digues-me el teu número de telèfon.	**1.** **Digue'm** el teu número de telèfon.
Digues-li que sento dolça melangia.	**2.** **Digue-li** que sento dolça melangia.
Digues-nos la veritat.	**3.** **Digue'ns** la veritat.
He portat la cartera a la Maria, ara **la hi** donaré.	**4.** He portat la cartera a la Maria, ara **l'hi** donaré.
Pensava portar el regal a les noies avui, però ja **els el** portaré demà.	**5.** Pensava portar el regal a les noies avui, però ja **els hi** portaré demà.
Ja que has comprat les flors per a l'aniversari de la mare, porta**-les-hi** ara!	**6.** Ja que has comprat les flors per a l'aniversari de la mare, porta**-'ls-hi** ara!
L'avi, ara ja no regala llaminadures al seu net, però abans sempre **li'n** regalava moltes.	**7.** L'avi, ara ja no regala llaminadures al seu net, però abans, sempre **n'hi** regalava moltes.
Dona**'m** la mà.	**8.** Do**'m** la mà / De'm la mà.
Mira**-te'l** com balla!	**9.** Mi**-te'l** com balla!
Mira**-te-la** com balla!	**10.** Mi**-te-la** com balla!
T'ho estic explicant per **convèncer-te**.	**11.** T'ho estic explicant per **convence't**.
Deixa d'**empènyer-nos**!	**12.** Deixa d'**empenye'ns**!
Molt de gust de **conèixer-te**.	**13.** Molt de gust de **coneixe't**.
Per **merèixer-te** aquest premi, t'ho has de treballar.	**14.** Per **mereixe't** aquest premi, t'ho has de treballar.
La moto, **tingues-la** preparada per demà, en canvi, el cotxe, no cal.	**15.** La moto, **tingue-la** preparada per demà, en canvi, el cotxe, no cal.
Estigues-te quiet d'una vegada!	**16.** **Estigue't** quiet d'una vegada!
Cus-te la faldilla tu mateix.	**17.** **Cuse't** la faldilla tu mateix.
T'ho pots creure? Em va dir: "**Mor-te!**".	**18.** T'ho pots creure? Em va dir: "**More't!**".
El noi del qual **es** reien sovint ara s'ha venjat de les assetjadores.	**19.** El noi de qui **se'n** reien sovint ara s'ha venjat de les assetjadores.
Truca a en Calixt i demana-li si tot això has de portar**-li-ho** avui.	**20.** Truca a en Calixt i demana-li si tot això has de portar**-l'hi** avui.
El diari, ja **els el** donaré jo, a les periodistes.	**21.** El diari, ja **els hi** donaré jo, a les periodistes.
La notícia, ja **els la** donaré jo, a les periodistes.	**22.** La notícia, ja **els hi** donaré jo, a les periodistes.
Els informes, ja **els els** dono jo, als periodistes.	**23.** Els informes, ja **els hi** dono jo, als periodistes.
Les bones notícies, dóna**'ls-les** ara, als familiars del pacient: els calmaràs.	**24.** Les bones notícies, dóna**'ls-hi** ara, als familiars del pacient: els calmaràs.
Ja **els ho** donaré jo, a les periodistes, tot el que m'has demanat.	**25.** Ja **els hi** donaré jo, a les periodistes, tot el que m'has demanat.
L'Ermessenda ha agafat el costum d'escriure als professors. Ara, **els** escriu cada dia.	**26.** L'Ermessenda ha agafat el costum d'escriure als professors. Ara, **els hi** escriu cada dia.
El resultat de l'examen, vull **dir-vos-el** en persona.	**27.** El resultat de l'examen, vull **di-us-el** en persona.
Encetem un capítol especial de la nostra història: aturem**-nos-hi** una mica.	**28.** Encetem un capítol especial de la nostra història: aturem**'s-hi** una mica.
Fa veure que no, però jo crec que en Calixt sí que **ens** sent.	**29.** Fa veure que no, però jo crec que en Calixt sí que **ens e** sent.
A Cal Llibreter està ple de llibres, com que cada dia **els n'**arriben de nous...	**30.** A Cal Llibreter està ple de llibres, com que cada dia **els en (hi)** arriben de nous...
Treu el paper del calaix, però treu**-l'en** sense que et vegi ningú.	**31.** Treu el paper del calaix, però treu**-lo** sense que et vegi ningú.
Si et molesta la jaqueta penjada a la cadira, treu**-la'n**.	**32.** Si et molesta la jaqueta penjada a la cadira, treu**-la**.
A la festa, **hi ha** totes les meves amigues.	**33.** A la festa, **hi han** totes les meves amigues.
Procurarem que no **hi torni** a haver destrosses.	**34.** Procurarem que no **hi tornin** a haver destrosses.

Ús col·loquial

Formes més habituals en **llengua oral**.

CC BY NC SA

Material elaborat per:
Sergi Cercós Vilademunt